

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

DIŞ EKONOMİK HABERLER

- ✓ ABD Enflasyon Verileri
- ✓ AB Dış Ticaret Verileri
- ✓ AB Enflasyon Verileri
- ✓ ABD’de Vergi İndiriminin Getirdiği Genişleme
- ✓ ABD 2006-2010 Mali Yılları Bütçe Tahminlerini Yeniledi
- ✓ ABD’li Şirket Yöneticilerinden “Vergi Sığınağı Suistimali” İtirafı
- ✓ OECD’den Euro Alanında Ekonomik Reform Çağrısı
- ✓ Avrupa’ya Yeni Bir Sosyal Model Aranıyor
- ✓ Fransa Hükümeti, Ekonomik Büyüme İçin Hedef Alanlar Belirledi
- ✓ Fransa İngiltere’yi Örnek Alırken “Anglo-Saxon” Değerlere Karşı İhtiyatlı
- ✓ Yüksek Petrol Fiyatları Euro Alanı İhracatçıları Güçlendiriyor
- ✓ ABD’nin Aksine Kanada, Çin Yatırımlarına Olumlu Bakıyor
- ✓ Çin Hızlı Büyümeye Devam Ediyor
- ✓ Küresel Ticaret Anlaşmasında Umut Işığı
- ✓ Gayrimenkul Yatırımları Küreselleşiyor
- ✓ WorldCom Eski Yöneticisi Bernard Ebbers’e 25 Yıl Hapis
- ✓ Shell’in Sakhalin–2 Doğal Gaz Projesi Gecikiyor

YORUM:

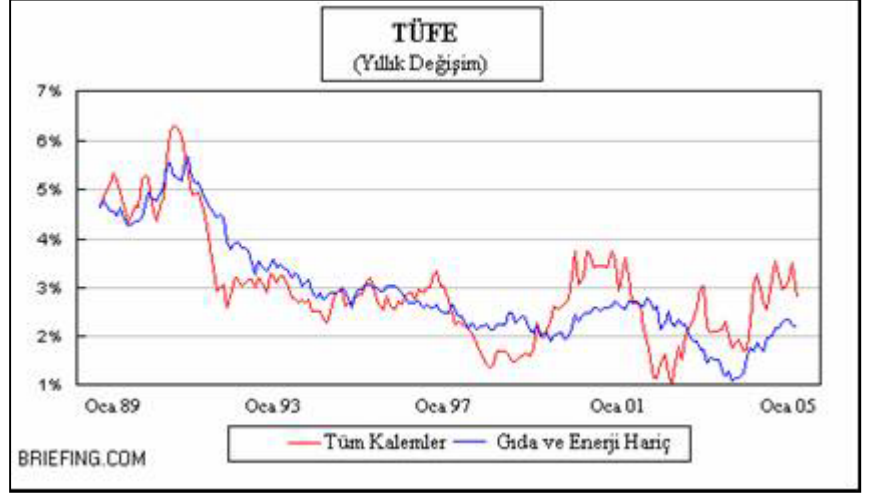
- ✓ Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları Vergi Konusunu Ön Plana Çıkarıyor

ABD Enflasyon Verileri

ABD Çalışma Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre Haziran ayında tüketici ve üretici fiyatları endekslerinde herhangi bir değişiklik olmadı. Mayıs ayında yüzde 0.1 düşen endeks, yıllık bazda, Nisan ayındaki yüzde 3.5'lik son dört yılın en yüksek seviyesinden Haziran ayında yüzde 2.5 seviyesine düştü.

Gıda ve enerji dışarıda bırakılarak hesaplanan çekirdek enflasyon oranı ise aylık yüzde 0.1 olurken yıllık bazda yüzde 2 olarak gerçekleşti.

Enerji fiyatlarındaki düşüş ise Mayıs ayından sonra Haziran ayında da yüzde 0.5 ile devam etti.

Haziran ayında artış göstermeyen üretici fiyatları endeksi Nisan ayında yüzde 0.6 yükselmiş, Mayıs ayında ise aynı oranda düşmüştü. Enerji ve gıda hariç tutulduğunda ise endeks yüzde 0.1 düştü. Haziran ayında enerji fiyatları yüzde 2 yükselirken gıda fiyatları yüzde 1.1 düştü.

Mevsimsel olarak ayarlanmamış yıllık bazda ise endeks yüzde 3.6 artmış oldu.
bea.gov, briefing.com

AB Dış Ticaret Verileri

Mayıs ayı itibariyle euro bölgesinin dış ticaret fazlası 2.2 milyar euro olarak, bütün üyeleri ile birlikte AB'nin dış ticaret açığı ise 7.3 milyar euro olarak açıklandı.

Avrupa Toplulukları İstatistik Ofisi Eurostat tarafından açıklanan ilk tahminlere göre, Euro Bölgesi dış ticareti 2005 yılının Mayıs ayında 2.2 milyar euro fazla verdi. 2004 yılının aynı ayında dış ticaret 7.2 milyar euro fazla vermişti. 2005 yılı Nisan ayında dış ticaret dengesi 2 milyar euro fazla verirken; bu rakam 2004 Nisanında 6.7 milyar euro dış ticaret fazlası olarak gerçekleşmişti. 2005 yılı Nisan ayıyla karşılaştırıldığında, Mayıs ayında mevsimsel olarak ayarlanmamış ihracat yüzde 1.4 artarken; ithalat yüzde 2.6 arttı.

Mevsimsellikten Arındırılmamış Dış Ticaret		Haziran- Haziran-					
		May.05	May.04	Nis.05	Nis.04	Mayıs 05	Mayıs 04
EURO BÖLGESİ	İhracat (Milyar Euro)	100.5	93.4	100.4 *	95.8	481.8	460.7
	İthalat (Milyar Euro)	98.3	86.2	98.4 *	89.1	471.6	427.6
	Ticaret Dengesi (Milyar Euro)	2.2	7.2	2 *	6,7 *	10.2	33
AB25	İhracat (Milyar Euro)	85.9	78.8	86.5 *	80.4	406.9	381.6
	İthalat (Milyar Euro)	93.3	82.0	95.4	87.6 *	450.7	409.4
	Ticaret Dengesi (Milyar Euro)	-7.3	-3.2	-8.9	-7.2	-43.8	-27.8

* : Revize edilmiş

Avrupa Toplulukları İstatistik Ofisi Eurostat tarafından açıklanan ilk tahminlere göre, AB25'in 2005 yılı Mayıs ayı dış ticaret dengesi 7.3 milyar euro açık verdi. 2004 yılının aynı ayında dış ticaret açığı 3.2 milyar euro olarak gerçekleşmişti. 2005 yılı Nisan ayında dış ticaret dengesi 8.9 milyar euro açık verirken; bu rakam 2004 Nisanında 7.2 milyar euro dış ticaret açığı olarak gerçekleşmişti. 2005 yılı Nisan ayıyla karşılaştırıldığında, Mayıs ayında mevsimsel olarak ayarlanmış ihracat yüzde 0.8 artarken; ithalat yüzde 0,4 artış gösterdi.

Bu dönemde, Çin ve Japonya'ya yapılan ihracatın yüzde 1'lik oranlarda, Kanada ve Japonya'dan yapılan ithalatın ise sırasıyla yüzde 1 ve yüzde 7'lik oranlarda azalmış olması; bunun yanında, ABD'den yapılan ithalatın aynı düzeyde kalmış olması bir tarafa bırakılacak olursa, AB25'in başlıca partnerleriyle olan ticaret hacmi büyüdü. En göze çarpan artışlar, ihracatta Rusya (yüzde 24), Hindistan (yüzde 2.2), İsviçre (yüzde 10); ithalatta ise Rusya (yüzde 3.3), Çin (yüzde 19), Hindistan (yüzde 19), Norveç (yüzde 15) ve Türkiye (yüzde 15) ile yapılan ticarete gerçekleşti.

AB25'in dış ticaretinde, ABD (24.2 Milyar Euro) ve İsviçre (6 milyar euro) ile olan ticaret fazlasının arttığı görülürken, Çin (-30.1 milyar euro), Rusya (-16.3 milyar euro) ve Norveç (-10 milyar euro) ile yapılan ticarete verilen açık büyüdü. Japonya'ya olan dış ticaret açığı ise 11.5 milyardan 9.9 milyar euro ya ise indi.

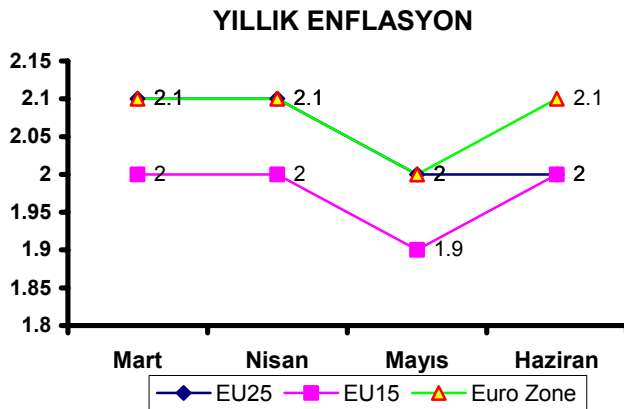
Üye ülkelerin toplam ticaretine bakıldığında, en büyük fazlayı Almanya (55 milyar euro) verirken onu Hollanda (11.8), İrlanda (10.8) ve İsveç (5.8) izledi. İngiltere ise 30.7 milyar euro ile en büyük dış ticaret açığını kaydetti. İngiltere'yi İspanya (-22.6), Yunanistan (-22.6) ve Fransa (-9.9) takip etti.

www.eurostat.com

AB Enflasyon Verileri

Haziran ayında euro bölgesinde yıllık enflasyon yüzde 2.1'e yükselirken, bütün üyeleri ile birlikte AB genelinde yıllık enflasyon yüzde 2'de kaldı

Avrupa Toplulukları İstatistik Ofisi Eurostat tarafından yapılan açıklamaya göre Euro Bölgesi yıllık enflasyonu, Mayıs ayında yüzde 2 iken Haziran 2005'te yüzde 2.1'e yükseldi.

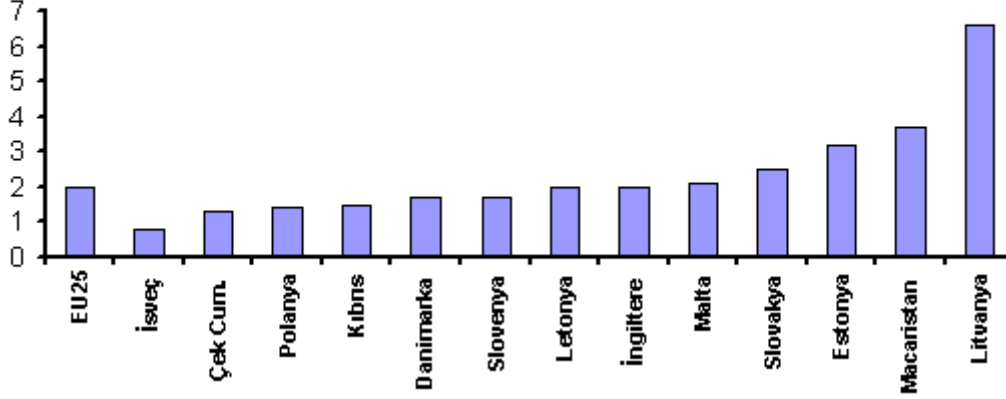
Geçen yıl Haziran ayında bu oran yüzde 2.4 olarak gerçekleşmişti. Aylık enflasyon ise yüzde 0.1 olarak gerçekleşti.

AB25'in yıllık enflasyonu 2005 Haziran ayında, Mayıs ayı rakamı ile aynı kalarak yüzde 2 olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı ayında bu oran yüzde 2.4 olarak gerçekleşmişti. Haziran ayında aylık enflasyon yüzde 0.1 oldu. Avrupa Tüketici Fiyatları Endeksi

(EICP)¹ değişimi ise Haziran 2005'te yıllık yüzde 2 oldu.

¹ EICP (European Index of Consumer Prices); Avrupa Konseyi tarafından 1995 yılında tanımlanmıştır ve Avrupa Birliğinin resmi enflasyon göstergesidir. 2004 Nisanına kadar 15 üye ülkeyi kapsarken; 2004 Mayıs ayından itibaren yeni üye olan 10 ülke de dahil edildi.

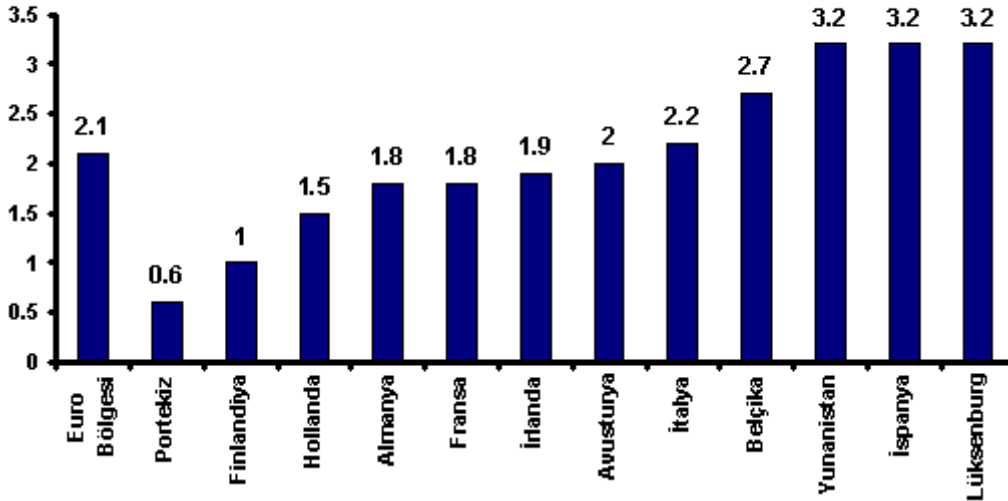
EURO BÖLGESİ DIŞINDAKİ AB ÜYELERİ(Haziran 2005 Yıllık Enflasyon)

Üye Ülkelerde Enflasyon

2005 yılı Haziran ayında, en düşük yıllık enflasyon oranı Portekiz (yüzde 0.6), İsveç (yüzde 0.8), Finlandiya (yüzde 1) ve Çek Cumhuriyeti'nde (yüzde 1.3) gözlemlendi; en yüksek enflasyon oranları ise Letonya (yüzde 6.6), Macaristan (yüzde 3.7), Estonya (yüzde 3.2), Yunanistan (yüzde 3.2), İspanya (yüzde 3.2) ve Lüksemburg'ta (yüzde 3.2) gerçekleşti. 2005 yılı Mayıs ayıyla karşılaştırıldığında, yıllık enflasyon oranları onbeş üye ülkede yükselirken, ikisinde sabit kaldı ve sekiz ülkede düştü.

EURO BÖLGESİ (Haziran 2005 Yıllık Enflasyon)

Euro Bölgesi

2005 yılı Haziran ayında, yıllık enflasyonda en yüksek artışlar Konut (yüzde 4.8), Alkol ve Tütün (yüzde 4) ve Taşımacılıkta (yüzde 3.9) yaşanırken; en düşük yıllık oranlar İletişim (yüzde -2.1), Eğlence ve Kültür (yüzde -0.3) ve Giyim'de (yüzde 0.3) görüldü. Alt kalemlere bakıldığında, taşımacılıkta kullanılan Akaryakıt (yüzde 28) en yüksek artışı

gösterirken bunu Kalorifer Yakıtı (yüzde 22) ve Tütün (yüzde 11) takip etti. Buna karşın, en büyük düşüşler Telekomünikasyon (yüzde -12) ve Giyim'de (yüzde -11) görüldü.

www.eurostat.com

ABD'de Vergi İndiriminin Getirdiği Genişleme

ABD Çalışma Bakanlığı ABD'de işsizlik oranının Haziran ayında yüzde 5'e düştüğünü böylece 2001'den bu yana en düşük seviyeye indiğini kaydediyor. Vergi gelirleri yıllık yüzde 15 oranında artmaya devam ediyor. Petrolün 60 dolar civarında olmasına ve artan faiz oranlarına rağmen ekonomi ortalama yüzde 4 büyümeyi sürdürüyor. Belki de 2003 vergi kesintilerine hak ettikleri teşekkürü ifade etme zamanı.

Genel olarak, Bush zamanındaki mali politika tartışmalarından ders çıkarma zamanı. Çünkü şimdi biz "dotcom" patlamasından itibaren 2001 ekonomik durgunluğuna ve 11 Eylül olayları sonrasında kadar ekonomik büyümeyi yeniden canlandırmak için yapılan önerilerde kimin haklı kimin haksız olduğunu biliyoruz.

İlk Bush döneminin en büyük ekonomik mücadelesi mali politika, özellikle vergi indirimlerinin boyutu ve tasarlanması üzerinedir. Neo-Keynezyenler ve Rubinomiks'i savunanlar tüketici harcamalarını güçlendirmek için vergi iadeleri yoluyla geçici vergi indirimleri öneriyordu. Senato'daki demokratların vergi ile ilgili en önemli adamı Jon Corzine vergi iadesi fikrinde ısrarcıydı.

Maalesef, Başkan Bush kısmen Senato'daki 12 Demokratın oyunu almak ve kısmen de danışmanları geçici vergi indirimlerinin büyümeyi artıracığına inandığı için vergi iadesi fikrini kabul etti. Mal ve hizmetlere talebi artırmak için Amerikan ailelerine 500 dolarlık iade çekleri dağıtırken gelir vergisi indirimlerini kademeli olarak yapmayı kabul etti. Bu vergi indirimi siyasi bir başarı olsa da ekonomik açıdan başarısızdı. Çünkü bir kerelik bir canlanmadan sonra 2002'de büyüme tekrar yavaşladı.

Ocak 2003'te vergi indirimi tartışmaları yeniden başladı. Bu kez Başkan Bush daha çok arz yanlısı bir politika uygulamaya karar verdi. Bush vergi indirimlerinde bu sefer doğrudan doğruya ticari yatırımlardaki düşüşü hedef aldı. Kar paylarında çifte vergilendirmeyi önleyecek ve gelir vergisinde en yüksek vergi diliminde indirimleri artıracak öneriler yaptı. Temsilciler Meclisi Mali Tedbirler (Ways and Means) Komitesi Başkanı Bill Thomas, yüzde 15 kar payı oranında uzlaşma sağladı ancak sermaye kazançları vergisi yüzde 20'den yüzde 15 oranına inerek aynen muhafaza edildi.

2003 Mayıs'ta vergi indirimlerinin yasallaşmasından bu yana ABD'de, tüketici harcamaları değil yatırım ve verimlilik kazançları büyük bir gelişime yol açıyor.

2000'de başlayan piyasa düşüşünden bu yana özellikle 2003 ve 2004'te borsa güçlü bir iyileşme sürecine girdi. Hissedarın serveti yaklaşık 2 trilyon dolar arttı. Diğer bir büyüme işareti ise geleceğin Dell ya da Home Depot olabilecek adayları için risk sermayesi fonlarının yeniden piyasaya dönmesidir. Piyasa 2002 ekonomik çöküntüsünden kurtuluyor. Ulusal Risk Sermayesi Birliği risk sermayesi finansmanının yeni bir dönemin başlangıç aşamasında olduğunu, sermaye kazancı indiriminin bu durumun ortaya çıkışıyla çok yakından ilişkisi olduğunu kaydediyor. Sarbanes-Oxley yasaının yeni külfetlerine rağmen halka arzlar 2002'den bu yana dört katına çıktı.

Bütün vergi indirimlerinin eşit oluşturulmadığını görüyoruz. Tüketici talebini artırmayı hedefleyen vergi iadeleri ve diğer geçici tedbirler işe yaramıyor. Tüketiciler ilgisiz değil ancak zenginlik, insanların tüketmek istediği mal ve hizmetleri üretmeye yönelik teşvik edici faktörler nedeniyle ekonominin arz yönünde yaratılıyor. Bu yüzden, çalışmaya ve yatırıma yönelik teşvikleri artıran marjinal oranlardaki vergi indirimleri büyük bir gelişim sağlıyor.

Ronald Reagan, kendisini eleştirenlerin Reagan politikalarını “Reaganomiks” olarak adlandırmaktan vazgeçtiğinde bu politikaların işe yaradığını anladığını kaydetmişti. Günümüz için de aynısı geçerli. Vergi indirimlerinin işe yaramayacağını söyleyen aynı eleştirmenler şimdi vergi indirimlerinin mevcut gelişmemizle ilgisi olmadığını söylüyor. Bütün övgüleri para politikalarının hak ettiğini ya da talep yönünde yaşanan patlamayı ifade eden diğer bir Keynezyen vakası olabilecek bu durumdan kurtulmayı istiyorlar. Para politikası özellikle konut ve tüketici harcamalarında önemli bir rol oynuyor. Ancak para politikalarını gevşetmek 2002 boyunca durgun olan şirket yatırımlarını çok az canlandırdı.

Eleştirmenlerin, mevcut refahın sürmeyeceğini kaydetmesi en sonunda haklı çıkacakları anlamına geliyor. Duraklama dönemleri yaşansa da, bu genelde yeni politika hatalarından kaynaklanıyor. Amerikan Merkez Bankasının 2003 ve 2004’te fazla uzun bir sürede fazla esnek bir politika sürdürme hatasını telafi etmeye çalıştığı için artan faiz oranları, Çin’e karşı uygulanan ticari korumacılık ve yüksek enerji maliyetleri günümüzün tehlikelerini oluşturuyor.

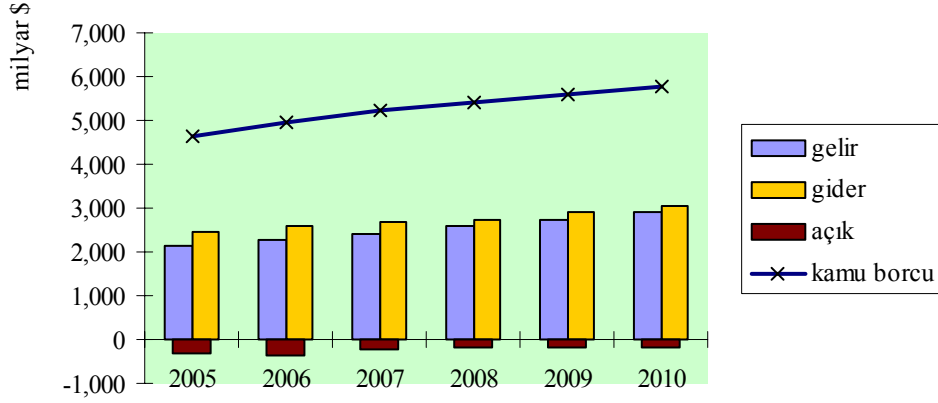
Diğer bir tehlike ise Cumhuriyetçilerin vergi indirimi politikalarının başarılı olduğunu fark etmiş görünmemesidir. Kongre, 2003 vergi indirimlerini sürekli kılacak oylardan yoksun. Bush bile başkan seçilmesinden hemen sonra sürekliliği sağlama fırsatını kaçırdı. Bush’un uyguladığı vergi indirimlerinin çoğunun vadesi 2010 yılında ya da kar payı ve sermaye kazançları durumunda 2008 yılında dolacak. Ancak yatırımcılar indirimlerin geçici olmasından endişe etmeye başlarsa bu indirimlerin etkileri azalacak. Diğer birçok öncelik arasında Cumhuriyetçiler, vergi indirimi uygulamasının son beş yılda en önemli başarıları olduğunu unutamayacak.

The Wall Street Journal,13 Temmuz, Syf:10

ABD 2006-2010 Mali Yılları Bütçe Tahminlerini Yeniledi

Bütçe ve Yönetim Ofisi, güncellenmiş ekonomik koşullara ve başkanın politikalarına dayanan teklif bütçeye ilişkin revize edilmiş tahminlerini kongreye sundu. Özellikle gelirler yönünden iyimser beklentilerin öne çıktığı dönem ortası gözden geçirmeye göre revize edilmiş bütçe verileri genel hatları itibariyle şu şekilde:

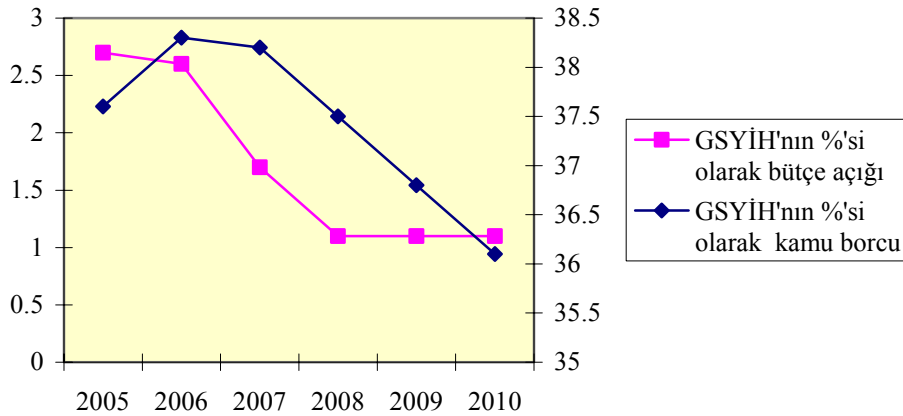
30 Eylül 2005’te bitecek olan cari mali yılın ilk 9 aylık döneminde gelirin, önceki yıldan yüzde 15 daha fazla olacağı ve mali yılın geri kalanında da aynı trendin devam ederek yılı 2.14 trilyon dolar ile tamamlayacağı tahmin ediliyor. Vergi gelirlerinin ise cari mali dönemde yüzde 14 artması bekleniyor. Başkan Bush’un ilk dönemindeki vergi indirimine rağmen vergi gelirlerindeki bu artışı, muhafazakarlar, vergi indiriminin çalışmayı teşvik etmesi sonucu arz yönlü ekonominin başarılı olmasının mükemmel bir örneği olarak değerlendirdiler. Ancak bu düzey, hala Bush’un ilk vergi indirimi öncesi 2001 yılında planlanan vergi gelirinden daha düşük düzeyde olduğundan, gelirdeki bu artışın sadece bir kere ortaya çıkan faktörlerden kaynaklandığını düşünenler de mevcut.

milyar dolar	2005	2006	2007	2008	2009	2010
gelir	2.140	2.273	2.428	2.588	2.727	2.893
gider	2.472	2.613	2.661	2.750	2.888	3.063
açık	-333	-341	-233	-162	-162	-170
kamu borcu	4.619	4.970	5.224	5.407	5.591	5.783

Zorunlu olmayan harcamalar ise kontrol altında tutulmaya devam ediyor. Kongre geçen yıl güvenlik dışı ihtiyari harcamalar* için yüzde 1.4'lük bir artış öngörmüştü; 2007-2010 dönemi için bu harcamaların sabit düzeyde olması öngörülüyor.

Bütçe açığında ise cari yılda keskin bir düşüş yaşanması bekleniyor. Açığın GSYİH'ye oranı ise son 30 yılın ortalaması ile uyumlu bir şekilde yüzde 2.7 olarak belirlenmiş. Bütçe ve Yönetim Ofisi'nin tahminlerine göre, gelirdeki artış ve açıktaki azalış, 2006-2010 dönemi boyunca aynı şekilde devam edecek. 2009 yılı sonuna kadar açığın 162 milyar dolara düşeceği tahmin edilmiş olsa da, Demokratlar ve bazı bütçe uzmanları, hala kayıtlı en büyük üçüncü açığa sahip olunması nedeniyle dikkatli olunması gerektiğini; rakamların ABD'nin karşılaşılabileceği sorunları olduğundan az gösterdiğini düşünüyor.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
GSYİH'nin yüzde 'si olarak bütçe açığı	2,7	2,6	1,7	1,1	1,1	1,1
GSYİH'nin yüzde 'si olarak kamu borcu	37,6	38,3	38,2	37,5	36,8	36,1

* non- security discretionary spending: ABD bütçesinde, yurt içi ihtiyari harcamalar toplamından savunma harcamaları ile uluslararası ve yurt içi güvenlik harcamalarının düşülmesi yoluyla elde edilen bir bütçe sınıflaması.

2005’de reel GSYİH’nin, bütçe yapıldığı sırada beklenen düzeye yakın olarak yüzde 3.4 artması bekleniyor. İşsizliğe ilişkin tahminin yüzde 0.1 azaldığı, 2005 yılı için enflasyon ve kısa dönem faizlere ilişkin tahminlerin ise çok az miktarda arttığı görülüyor. Tamamına bakılacak olursa, ekonominin büyüme durumu altı ay önce planlandığı gibi devam ediyor.

Analistler, mayıs ayı dış ticaret açığının, tahmin edilenden daha az olmasının ise, büyük oranda petrol fiyatlarındaki azalış sonucu ABD’nin ithalat rakamlarında meydana gelen azalmadan kaynaklanmış olduğunu ve bu nedenle gelecek aylarda rakamların biraz daha kötüleşebileceğini düşünüyorlar.

Financial Times,14 Temmuz, Syf:7, www.budget.house.gov

ABD’li Şirket Yöneticilerinden “Vergi Sığınağı Suistimali” İtirafı

Birçok ABD’li şirket yöneticisi ve 33 şirket yüz milyonlarca dolar vergi kaçırmak için vergi sığınağını suistimal ettiklerini Amerika Gelir İdaresiyle(IRS) yaptıkları uzlaşma kapsamında kabul etti. Borsa opsiyonlarının aile ortaklıklarına transferini içeren vergi sığınağının suistimaliyle suçlanan 114 yöneticiden 80’i yüzde 10 ceza ve beyan dışı bırakılan 500 milyon dolarlık gelirin vergisini ödemeyi kabul etti.

IRS, 400 milyon dolar geliri beyan etmeyen 19 yöneticinin uzlaşmayı reddettiğini ve bunların incelendiklerini ya da cezai soruşturma ile karşı karşıya olduğunu kaydediyor. IRS Komiseri Mark Everson, bugünkü şirket yönetimi yüksek standartlarını ve vergi sığınağı suistimaline hoşgörünün olmadığını yansıtan uzlaşmanın “katı maddelerini” IRS ile temasa geçen yöneticilerin büyük çoğunluğunun kabul ettiğini bildiriyor.

Halka Açık Şirketler Muhasebe Gözetim Kurulu, muhasebe şirketlerinin, mali raporlamada gözetim görevi üstlenmiş olan bir yetkiliye vergi konusunda tavsiyede bulunmalarını engelleyecek öneriyi tamamlamak üzere.

IRS’nin vergi sığınağı suistimali hakkında bireysel yöneticileri ve şirketleri uyarma kararının uzlaşma sağlanmasında etkili olduğu düşünülüyor. Vergi sığınağını gerçekleştiren 42 şirketten 33’ü uzlaşmayı kabul ederken, beşi uzlaşma sürecine katılmadı. Dört firma için ise inceleme zaman aşımı süresi dolmuş idi.

Tartışmalı vergi sığınağı uygulaması 2003 yılında “suistimal” olarak nitelendirildi. Borsa opsiyonları genelde vergilendirilmesine rağmen yöneticiler, opsiyonlarını aile şirketlerine “hediye” değil de “satış” olarak transfer ederek vergi borçlarından kurtuluyorlardı. Yöneticilerin opsiyonlardan elde ettikleri gelirleri 15’den 30 yıla kadar vergi dışı tutabiliyorlardı.

Financial Times,12 Temmuz

OECD’den Euro Alanında Ekonomik Reform Çağrısı

30 üyesi bulunan ve üyelerinin ekonomik performansını güçlendirmekten sorumlu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün (OECD) yıllık raporunda, reform uygulamalarına geçilmezse, gelecek yirmi yıl içinde euro alanının ekonomik büyümesinin yarıya düşeceği kaydediliyor. Büyüme ihtimallerini güçlendirmek ve OECD’nin en başarılı ekonomileri ile birleşmeyi sağlamak için yapısal reformların gerekli olduğu belirtiliyor. OECD, reform yapılmazsa yaşanan nüfusun euro alanının

potansiyel üretim artışını yavaşlatacağını ve ABD ile gelir açığını artıracaklarını vurguluyor.

Cari eğilimin sürmesi halinde, sürdürülebilir ekonomik üretim artışı 2020-2030'da yüzde 2'den yüzde 0.9'a düşebilir. Bu oran, AB'nin Lizbon gündeminde belirlenen 2010'a kadar yüzde 3'lük artış hedefinin çok altında. OECD raporuna göre, Avrupa Birliği on yılın sonunda rekabetçi, dinamik, bilgiye dayanan ekonomiye sahip olmayı planlıyor. Yine OECD tahminlerine göre ABD ekonomisi yıllık yüzde 3.25 oranında sürdürülebilir büyüme gerçekleştirebilir.

Raporda, ekonomik performansı güçlendirmek amacıyla iş piyasası performansı, tek pazara entegrasyon ve yenilikleri teşvik etme gibi öncelikli alanlarda reforma gidilmesi kaydediliyor. Euro alanı ekonomisinin en belirgin özelliği yüksek işsizlik oranı ve yaşlı işçilerin iş piyasasına yetersiz katılımıdır. Örneğin işbaşı yardım ya da vergi indirimleri gibi iş piyasası reformları uygulansa da OECD, hükümetleri, daimi işçilerin istihdamını korumaya yönelik yasaları gevşetmek gibi siyasi açıdan daha tartışmalı reformlar yapmaya çağırıyor.

Euro alanı ülkeleri, verimliliğin artırılması ve kamu maliyesinin düzeltilmesi için de tedbirler almalı. Euro alanının ekonomik büyümesi 1990'ların ortasından bu yana OECD'nin ekonomik açıdan en iyi performans gösteren ülkelerinin gerisinde kalıyor. OECD Mayıs tahminlerini yineleyerek 2004 yılındaki yüzde 2'lik ekonomik büyümenin bu yıl yüzde 1.25'e gerileyeceğini ve gelecek yıl tekrar yüzde 2 seviyesine çıkacağını belirtiyor. Bu kısa vadeli ekonomik görünüm bile çok kırılgan ve euronun daha da güçlenme ihtimali, yüksek petrol fiyatları, hane halkı güveninin ve iş dünyası beklentilerinin belirsiz olması gibi birçok riskle karşı karşıya.

AB maliye bakanlarının 12 Temmuz'da yaptıkları aylık toplantıda düşük büyüme hızının euro alanı maliyesi üzerindeki etkileri gündemin ön sıralarını teşkil ediyordu.

AB maliye bakanları, artan bütçe açığını kontrol etmesi için İtalya'ya 2007'ye kadar süre verilmesi üzerinde anlaştı. AB Para İşleri Komiseri Joaquin Almunia, Almanya'nın da bütçe açığını GSYİH'nın yüzde 3'üne indiremediği için AB'nin istikrar ve büyüme paktı bağlamında disiplin işlemleriyle karşılaşabileceğini kaydediyor.

Financial Times,13 Temmuz, Syf:2

Avrupa'ya Yeni Bir Sosyal Model Aranıyor

Avrupa için yeni bir sosyal model aranıyor. Reform artık bir lüks değil gereklilik. Reform, esnekliği artırıp refah seviyesini yükseltebilir. İş piyasası kurumlarında ve sosyal refah sistemlerinde reform yapılmadıkça euro alanında işsizlik azalamaz ve verimlilik artmaz. İstihdamın ve verimliliğin artmadığı bir Avrupa, yaşlanan nüfusu ile sosyal güvenliğini sürdürmez.

Reform, hem esnek iş piyasaları ile rekabet edebilmek için refah sistemlerinde yenilikleri, hem de 21. yüzyılın sanayi sonrası ekonomisinin zorluklarıyla mücadele etmek için 20. yüzyılın sanayi ekonomileri için icat edilmiş yapıların tekrar tasarlanmasını da gerektirir.

Danimarka, İsveç ve Finlandiya modelleri euro alanının üç büyük ekonomisi Almanya, Fransa ve İtalya'nın sorunlarına kolay çözümler sunmuyor. İlk olarak, Danimarka, İsveç ve Finlandiya modeli iş aramada ekonomik teşvik eksikliğini telafi etmek için zorlamaya dayanıyor. İkinci olarak, bu modellerin daha büyük daha kompleks iş piyasalarında işleyebileceği şüpheli.

Bazı genel zorluklar söz konusu. Bütün Avrupa Birliği ülkeleri sosyal sigorta yardımlarını daha sürdürülebilir hale getirmeli. İşsizlik sigortasına ilişkin müktesep haklar, sağlık yardımları ve maaşlar, meslekler arasında ve sınır ötesine transfer edilebilmeli. Böylelikle, euro alanı iş piyasasının işleyişi kolaylaşır. Günümüzde hareket kabiliyeti olmayan ve sigortasız işçiler kalifiye ve sigortalı işçilere göre daha az engelle karşılaşılıyor.

Birçok AB ülkesinin, genç yaşlı herkesin iş piyasasına katılımını artırmak için politika geliştirmesi gerekiyor. Genç işsizlik oranı, katı giriş ücretlerinden dolayı güney Avrupa'da oldukça yüksek.

İş piyasasını serbestleştirmek için refah sistemini yeniden yapılandırmaya öncelik verilmeli. 21. yüzyıl için refah kavramını tekrar düşünme fırsatı doğuyor. Sadece fakirliği dengelemeye çalışmaktan çok fırsatları artırmaya, kadınlara ve çocuklara ve risk yönetimine önem verilmeli. Savaş sonrası refah sistemleri oluşturulmasından bu yana Avrupa'da köklü değişimler oluyor. Günümüzde bu sistemler daha uygun hale getirilmeli.

Financial Times, 15 Temmuz, Syf:12

Fransa Hükümeti, Ekonomik Büyüme İçin Hedef Alanlar Belirledi

Fransa hükümeti, ekonomisini canlandırmak ve ülkeyi yeni teknolojilerden yararlanmaya teşvik etmek için altı hedef alanı belirledi. Teşvikler için ayrılan fonlar da iki katına çıkıyor. Böylelikle, ülkenin en yoksul köşelerine kaynak sağlamaya yönelik bölgesel politikadan uzaklaşıyor.

Fransa Başbakanı Dominique de Villepin, her biri kendi sektöründe dünya lideri olan 5.000 araştırmacı barındıran ve hükümet yardımını hak eden altı hedef alanı belirledi: Bunlar, Fransa'nın değişik coğrafi bölgelerinde olmak üzere; nörolojik bilimler ve kompleks sistemler, havacılık ve uzay, sağlık, nanoteknoloji ve güvenli iletişim sistemleri.

Altı hedefin yanısıra bölgesel politik itirazları da azaltmak için rekabeti teşvik edecek ülke çapında 61 rekabet gücü kutupları daha belirleyen Villepin, bu kutupların ekonominin tüm potansiyelini ortaya çıkaracağını, büyümeyi güçlendirmek için yeni ürünler yaratacağını, Fransa'da şirketleri sağlamlaştıracağını, gerçek bir endüstriyel ihracat stratejisi oluşturacağını kaydediyor. Villepin ayrıca bu teşvik alanları için ayırdıkları tahsisatı 750 milyon eurodan 1.5 milyar euroya çıkardıklarını belirtiyor.

Rekabetin amacı, ticari yenilikleri teşvik etmek için kamu araştırma merkezleri, üniversiteler ve şirketler arasındaki geleneksel engelleri yıkmak ve bunun yerine ABD'deki Silicon Vadisi örneğinde olduğu gibi ticari şirketlerin icatlarını teşvik etmektir. Uzmanlar hükümetin siyasi baskılara boyun eğerek yetersiz kaynaklarını çeşitli bölgelere dağıtmasından endişeleniyorlardı. Ancak altı hedef alanı belirleyen bu karar, geleneksel Fransız bölgesel politikasından kopuşu gösteriyor.

Financial Times, 13 Temmuz, Syf:2

Fransa İngiltere'yi Örnek Alırken “Anglo-Saxon” Değerlere Karşı İhtiyatlı

Yüksek işsizlik oranı, yavaş ekonomik büyüme ve Fransız liderlerin yarattığı hayal kırıklığı Mayıs ayında ülkede Avrupa Birliği anayasasının reddedilmesine yol açtı. Fransız Cumhurbaşkanı Jacques Chirac İngiliz ekonomik politikalarının Fransa'da kabul edilemeyeceğini vurgulayarak “Anglo-Saxon” modeline karşı çıkıyor. Chirac, cömert sosyal yardım ve güçlü işçi haklarıyla tanımlanan Fransız sosyal modelini savunacağını kaydederken genç politikacılar Fransa'nın sorunlarına yeni çözümleri İngiltere'de arıyor.

Fransa, İngiltere'de işsizlik oranlarını azaltan politikaları uygulamaya çoktan başladı. Özellikle, İngiliz istihdam merkezleri örnek alınarak maisons de l'emploi (istihdam merkezleri) açılıyor. Çalışma ekonomistleri, uzun zamandan beri Fransa'nın refah yardımı sağlama, eğitim ve istihdam tavsiyeleri gibi sorumluluklarını rekabet halindeki çeşitli kurumlara dağıtmış olmasını eleştiriyor. Maisons de l'emploi fikri, işsizler için tek bir merkez oluşturmak amacı taşıyor. Bu güne kadar Paris'te beş tane istihdam merkezi açıldı.

Bazı ekonomi uzmanları, Fransız toplumunun, yasalarının, ticaret sendikalarının ve zihniyetinin ülkenin tümüyle “Anglo-Saxon” modelini benimsemesini engelleyeceğini kaydediyor. Ancak bu Fransız modelinin düzeltilmemesi anlamına gelmez.

Senato'nun Mali Komite Başkanı Jean Arthuis, Fransız modeli dev bir bütçe açığı, aşırı kamu borcu ve yüksek işsizlik oranı ile özdeşleştirildiğinden yapısal reformlara ihtiyaç duyulduğunu vurguluyor. Arthuis'e göre tek sorun Fransız yasalarının, iş yasalarının, çevresel kuralların, rekabet politikasının ve sosyal sorumluluk düzeyinin küreselleşen ekonomiye uyum sağlayıp sağlamadığıdır. Arthuis, Fransa'nın daha esnek iş yasaları benimsemesini, vergi yükünü üreticilerden ürünlere yönlendirmesini ve Avrupa ticari çıkarlarını yurt dışında daha fazla korumasını tavsiye ediyor.

İngiltere hükümeti, kendi uyguladıkları sistemin işsizliği en alt seviyede (yüzde 4.7) tutmanın en etkili yolu olduğunu iddia ediyor. İngiltere'nin, insanları işlerinin başına döndürmek için uyguladığı ceza ve ödül yöntemi işten kaçınma sorunlarıyla baş etmeye yardımcı oluyor. Bu sistemde bireyin işsizlik yardımı alması ve iş arama sorumluluğuna sahip olması arasındaki bağ daha açık bir şekilde gözleniyor ve sistem bazı kelime değişiklikleri ile güçlendiriliyor. “İşsizlik yardımı talep edenler” “müşteri” olarak ve “işsizlik yardımı” “iş arayan ödeneği” olarak adlandırılıyor. İlk altı ayda haftalık sabit 56.20 dolar olan işsizlik yardımı, insanların çalışma hayatında daha kazançlı olduğu İngiltere politikasını yansıtıyor.

Sistemin insanları açlık sınırına yakın işsizlik yardımı ile geçinmeye ya da düşük ücretli, yetenek gerektirmeyen işlerde çalışmaya zorladığı iddia ediliyor. Sendikalar, iş arayan birçok insanın eğitim projelerinde olduğunu ve bunların işsiz olarak gösterilmediklerini belirterek resmi istihdam rakamlarından şüphe duyuyor.

Yetkililer, çalışan insanların ücretlerini artırmak için daha iyi bir konumda oldukları fikrine karşı çıkıyor ve vergi indirimi sistemi ile düşük ücretlilerin net ücretinin güçlendiğini kaydediyor.

Financial Times, 12 Temmuz

Yüksek Petrol Fiyatları Euro Alanı İhracatçıları Güçlendiriyor

Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) bir çalışmasına göre, euro alanı ihracatçıları petrol üreten ülkelerin harcama gücünden ABD'ye oranla daha fazla faydalanarak yüksek enerji fiyatlarının zarar verici etkilerini dengeliyor. ECB, 2001 ve 2004 yılları arasında ABD'li ihracatçıların Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve Bağımsız Devletler Topluluğu (CIS) ülkelerinde büyük bir piyasa payı kaybına uğradığını kaydederken euro alanının petrol ihraç eden ülkelere gelen talep artışından faydalandığını bildiriyor. Son veriler euro alanı ihracatçıları düşük euronun da yardımı ile yüksek enerji fiyatlarının yarattığı olumsuz etkiyi telafi ettiğini gösteriyor.

ECB, petrol fiyatının etkilerine rağmen euro alanı ekonomik büyümesinin yılın ikinci yarısında artmasını ümit ediyor. ECB ekonomisti Otmar Issing, büyüme görünümünün dengelendiğini, enflasyon görünümünün ise daha umutsuz olduğunu kaydediyor. Petrol fiyatlarında son aylarda yaşanan artış ECB'yi endişelendiriyor.

Yüksek petrol fiyatlarının büyüme üzerindeki etkisinin önceki krizlerdeki kadar ciddi olmayacağı düşünülüyor. Önceki petrol krizlerinde, petrol üreten ülkeler ek gelirlerinin büyük bir kısmını uluslararası bankalara yatırmıştı. Ancak, bu sefer euro alanının yararına olacak şekilde ithalat artırılıyor. ECB hesaplamalarına göre OPEC ve CIS'in euro alanından yaptığı yıllık ithalatta artış oranları 2001 ve 2004 yılları arasında sırasıyla ortalama yüzde 22 ve yüzde 34 idi. Euro alanı OPEC ithalatındaki payını 2001'de yüzde 24.8'den 2004'de yüzde 27.1'e çıkardı. ABD'nin payı ise aynı dönemlerde yüzde 12.5'ten yüzde 7.9'a düştü. İngiltere'nin payı da yüzde 5'ten yüzde 4.5'e düştü. CIS ülkelerinde ise euro alanı piyasa payını yüzde 31.6'dan yüzde 39.6'ya yükseltti.

Financial Times,15 Temmuz, Syf:1

ABD'nin Aksine Kanada, Çin Yatırımlarına Olumlu Bakıyor

Çin devlet şirketlerinin Kanada'nın zengin petrol, bakır ve çinko kaynaklarına yönelmesi ve devralma faaliyetleri ülkede beklenenin aksine telaşa yol açmıyor. ABD'nin Çin karşıtı tutumlarına karşılık Kanada'nın misafirperverliği Kanada ekonomisinde doğal kaynakların önemini yansıtıyor.

ABD Çin'e karşı daha ihtiyatlı davranıyor. Kongre üyelerinin, Çin'in devlet kontrollü Cnooc Ltd. şirketinin 18.5 milyar ABD dolarına petrol şirketi Unocal Corp.'u satın almasını durdurmak için yasal engeller oluşturmaları ABD'nin tutumunu ortaya koyuyor.

Kanada'nın Çin ile ticaretinin 2000'den bu yana iki katına çıkarak 30 milyar Kanada dolarına ulaşması Çin'i Kanada'nın ikinci büyük ticaret ortağı yapıyor. Yine de bu rakam geçen yıl Kanada ve ABD arasındaki 557 milyar Kanada doları tutan toplam ticaretin küçük bir kısmına denk geliyor.

Çin'in Kanada'ya ihracatı ithalatını geçerken orman ürünlerinden nikel ve diğer madenlere kadar değişen doğal kaynak ürünleri, Kanada'nın Çin'e ihracatının 2003'ten geçen yıla kadar yüzde 40 artarak 6.7 milyar Kanada dolarına ulaşmasına imkan sağladı.

Her şeye rağmen devlet şirketi China Minmetals Corp.'un 6 milyar Kanada dolarına maden devi Noranda Inc.'yü satın alma girişimlerinde federal hükümetin sessiz kalması

bazılarında endişe yaratıyor. Kanada Çin'e kucak açarken bazı politikacılar Çin'in insan hakları geçmişi gibi durumlardan dolayı Noranda anlaşmasına karşı çıkıyor. Anlaşmanın Çin hükümetinin Kanada'nın çok sayıda madencilik işlemlerinde kontrol sahibi olmasını mümkün kılacağı düşünülüyor.

Kanadalı kanun koyucular, ulusal güvenlik gerekçesiyle hükümetin bazı yabancı şirketlerin devralma faaliyetlerini incelemeye almasına ve engellemesine izin veren değişiklikler yapıyor. Mevcut yasalar, Kanada hükümetinin 250 milyon Kanada dolarından daha değerli anlaşmaları incelemesine ve bloke etmesine zaten izin veriyor. Yeni yasa, bu rakamın altındaki anlaşmaları da içeriyor. Kanada yasalarını diğer ülkelerin yasalarıyla uyumlaştırmayı hedefleyen değişiklikler, Çin'in Kanada'nın doğal kaynaklarına ilgisiyle bağlantılı değil.

The Wall Street Journal,17 Temmuz, Syf:1,5

Çin Hızlı Büyümeye Devam Ediyor

Çin Ulusal İstatistik Bürosunun yaptığı açıklamaya göre Çin'in GSYİH'sı 2005 yılının ilk yarısında geçici tahminlere göre yıllık yüzde 9.5 büyüyerek 6.74 trilyon yuana ulaştı. Birincil sanayi yüzde 5 büyüyerek 670.7 milyar yuana ulaşırken en büyük artışı gösteren ikincil sanayi yüzde 11.2 büyüyerek 2.1 trilyon yuan seviyesine çıktı.

Belirli büyüklüğün üzerindeki sanayi tesislerinin katma değeri yılın ilk yarısında 3.2 trilyon yuan olurken, yıllık yüzde 16.4 artış gösterdi.

Sabit sermaye yatırımları ise hızlı bir büyüme gösteren sanayi üretimine kıyasla daha istikrarlı bir büyüme yaşadı. Yılın ilk yarısında 3.3 trilyon yuan seviyesinde gerçekleşen toplam sabit sermaye yatırımı yıllık bazda yüzde 25.4 artarken, bu oran 2004'ün aynı dönemine göre 3.2 puan düşük.

Toplam tüketim malları perakende satışı ise yıllık bazda yüzde 13.2, reel olarak ise yüzde 12 arttı.

Tüketici fiyatlarında ise ılımlı bir artış görüldü. Endeks yılın ilk yarısında yüzde 2.3 ile geçen yılın aynı dönemindeki yüzde 3.6'lık artış oranının altında bir oranda yükseldi.

Bu dönemde ihracat ithalat toplamı yüzde 23.2 artışla 645 milyar dolara çıktı. Bu artış oranı geçen yılki artış oranında 15.9 puan düşük. İhracat toplamı yüzde 32.7 yükselerek 342.3 milyar dolar olarak gerçekleşirken ithalat yüzde 14 artışla 302.7 milyar dolar seviyesine çıktı. Ticaret fazlası ise bu sonuçlarla, 39.6 milyar dolar oldu. Kararlaştırılan tutarı ile yabancı doğrudan yatırım ilk yarı yılda 86.2 milyar dolar iken, gerçekleşen yatırım 28.6 milyarda kaldı. Bu ise yıllık bazda yüzde 3.2 düşüş anlamına geliyor.

Çin'in döviz rezervleri ise yılbaşındaki seviyesine göre 101.2 milyar dolar artarak 711 milyar dolara ulaştı.

Küresel Ticaret Anlaşmasında Umut Işığı

Çin'in kuzeydoğusundaki Dalian şehrinde 30'dan fazla ülkenin ticaret ve tarım bakanlarının katıldığı toplantıdan küresel ticaretle ilgili anlaşmaya varılması için Hong Kong'daki Aralık zirvesinden önce gerekli çerçevenin kabul edilebileceği yönünde bir umut ışığı çıktı. Katılımcılar, müzakerelerin en zor konusu olan tarım tarifeleri kesintisiyle ilgili olası planın tartışılmaya başlaması üzerinde anlaştılar.

Gelişmekte olan ülkeler grubu G20 tarafından oluşturulan plan sanayi ve hizmet ticaretindeki engelleri kaldırmayı hedefleyen müzakerelerin başlamasına mani olacak konuyla

İlgili Avrupa Birliği ve ABD arasındaki görüş ayrılığını yok etmeyi hedefliyor. Hong Kong toplantısında önemli kararların alınmasını sağlayacak müzakerelerin hayata geçirilmesi için çok az zamanın kalmasından endişe duyuluyor.

Gelecek hafta Cenevre’de başlayacak müzakerelerde Temmuz’un sonuna kadar tarımla ilgili uzlaşma çerçevesinde anlaşmaya varılacağı konusunda şüphe duyan Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Genel Sekreteri Supachai Panitchpakdi kararların en üst siyasi düzeyde alınma zamanının geldiğini bildiriyor. Üst düzey ABD ve AB yetkilileri Temmuz sonuna kadar anlaşmaya varılamayacağını kaydediyor.

AB, Brüksel’in tarım tarifelerinde yapmayı düşündüğü değişikliklere karşılık ABD tarım sübvansiyonları konusunu masaya koyarsa müzakerelerin yolunda gideceğini bildiriyor. Kapsamlı serbest ticaret anlaşması olmadığından ABD şimdiye kadar bu girişime karşı çıktı.

Tarım mallarına azami piyasa erişimini talep eden Avustralya gibi ülkeler, bu girişimi hoş karşılarırken bazı ülkelerin sürece katılmamasını eleştiriyor. Avustralya Ticaret Bakanı Mark Vaile, DTÖ üyeleri arasında geniş çaplı bir uzlaşmadan kaçınan İsviçre ve Japonya gibi bazı zengin ülkelerin tarımsal konularda aldığı tavırdan endişe ettiğini vurguluyor.

Dalian’daki müzakereler, Brezilya ve Hindistan gibi gelişmekte olan ülkeler grubu G20’nin kilit rolünü doğruluyor. AB Ticaret Komiseri Peter Mandelson, G20’nin müzakerelerde önemli rol oynadığını ancak bu süreçte en fakir gelişmekte olan ülkelerin göz ardı edilmemesini, mutlu bir G20’nin gerekli ancak başarı için yetersiz olduğunu kaydediyor.

Financial Times,14 Temmuz, Syf:8

Gayrimenkul Yatırımları Küreselleşiyor

Ticari gayrimenkullere yapılan küresel yatırım geçen yıla göre yüzde 12 artarak yaklaşık 457 milyar dolara yükseldi. Yatırımcılar 2004 yılında kendi ülkeleri dışındaki ülkelerdeki gayrimenkule 99 milyar dolar yatırdı. Gayrimenkul piyasalarının ucuz sermayeden etkilendiği, bir çok ülkenin şeffaflığını artırdığı ve yatırımcıların portföylerini coğrafi olarak çeşitlendirme arayışı içinde olduğu bir dönemde gayrimenkul yatırımlarının küreselleşmesi gittikçe artıyor.

Gayrimenkullere aktarılan paranın çoğu ABD’den geliyor. ABD kapitalizasyon oranları (Yatırımcıların mülkiyet sahibi oldukları ilk yılda elde etmek istedikleri kazanç) çok gelişmiş denizaşırı piyasalara oranla daha yüksek. Son birkaç yılda uzun vadeli faiz oranları düşünce bu durum değiştirdi. ABD’li yatırımcılar •gayrimenkul yatırımı tröstlerinden daha güvenli yollarla gelir elde etme yollarını aramaya başlarken yabancı yatırımcılar yüksek kapitalizasyon oranlarını çeşitlendirmek ve bunlardan yararlanmak isteyen ABD’ye para akıtıyor.

Orta Avrupa’daki ülkeler, hükümetleri kanunlarını netleştirdiği ve vergilerini azalttığı için gayrimenkul yatırımlarının merkezi olmaya başlıyor. Jones Lang LaSalle’nin Küresel Sermaye Piyasaları Başkanı Tony Horrell, Orta Avrupa’nın doğrudan yabancı yatırımları kendine çekmek için elinden geleni yapacağını kaydediyor.

• RE-ITs: Real-estate Investment Trusts

Yatırım çeken diğer bir ülke ise Çin. LaSalle Partners, Çin dahil Asya'da gayrimenkullere yatırım yapacak 4 milyar dolar sermayeye sahip. Kurumsal yatırımcıların uluslararası alana yayılmaya devam ettiği düşünülüyor.

Horrell, ABD'de gayrimenkul işlemlerinin yaklaşık yüzde 20'sinin yabancı alıcılardan kaynaklandığını kaydediyor. Avrupa'da işlemlerin yüzde 50'sinden yabancı gayrimenkul alıcıları sorumlu. Bu rakam Asya'da yaklaşık yüzde 12. ABD'de geleneksel olarak tek bir coğrafi alana odaklanan gayrimenkul yatırımı tröstleri deniz aşırı ülkelerde çeşitleniyor. 2004 yılında ABD gayrimenkul yatırımı tröstlerinin deniz aşırı varlıkları 8 milyar dolar arttı. Oysa 2000 yılında 5 milyar dolardan azdı. Avrupalı emeklilik fonları ve diğer kurumsal yatırımcılar deniz aşırı yatırımlarını artırırken halka açık gayrimenkul şirketlerin yatırımları 7.5 milyar dolardan 1.5 milyar dolara düşüyor.

Ülkeler, kazançlarının çoğunu kar payı şeklinde ödeyen emlak şirketlerine vergi yardımıyla bulunan ABD tarzı gayrimenkul yatırımı tröstlerini mümkün kılan yasal düzenlemeler yaparken paranın küresel akışı artmaya devam ediyor. Horrell, Fransa, Singapur, Japonya ve Avustralya'nın sahip olduğu bu tröstlere Almanya ve İngiltere'nin gelecek yıl sahip olacağını belirtiyor.

The Wall Street Journal,13 Temmuz, Syf:1,5

WorldCom Eski Yöneticisi Bernard Ebbers'e 25 Yıl Hapis

ABD tarihinin en büyük şirket skandallarından biri olan WorldCom'un eski yöneticisi Bernard Ebbers 11 milyar dolarlık dolandırıcılıktan dolayı 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

ABD Bölge Hakimi Barbara S.Jones cezanın, suçun ciddiyetini yansıttığını kaydediyor. Ebbers, ABD'nin en büyük şirket iflasına yol açan sahtecilik, komplo ve dosyalarda rakamlarla oynama gibi suçlardan yargılandı. Ebbers'in avukatı Reid Weingarten, cezanın iptalini isteyeceğini bildiriyor.

Ebbers, WorldCom yatırımcılarıyla uzlaşmak için 45 milyar dolarlık kişisel servetinin çoğundan vazgeçmeyi kabul ediyor. WorldCom, Temmuz 2002'de konkordato ilanı için dava açmıştı.

Kefaletle serbest bırakılan Ebbers'in cezası 12 Ekim'de başlıyor. WorldCom'un eski beş yöneticisi de bu yaz cezaya çarptırılacak.

Financial Times,14 Temmuz, Syf:1

Shell'in Sakhalin-2 Doğal Gaz Projesi Gecikiyor

Anglo-Hollandalı enerji devi Royal Dutch/Shell petrol şirketi, Sakhalin-2 sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) projesinin sekiz ay gecikeceğini ve maliyetinin ise yüzde yüz artarak 20 milyar dolara ulaşacağını kaydediyor. Ham madde maliyetlerinin artması, taşeron firma bulamamak, Rusya'daki enflasyon ve döviz kuru dalgalanmaları gibi sorunlar gecikmenin temel nedenlerini oluşturuyor.

2003'te onaylanmış olan proje zaten balinaların beslenme alanından geçtiği gerekçesi ile boru hattını başka bir bölgeden geçirmesi yüzünden gecikmiş bulunuyor. Uzama süresinin maliyeti, Shell'in en önemli projesinin karlılık oranını etkileyecek ve şirketin 2008 yılında

petrol ve benzin üretimine zarar verebilecek. Şirketin geri satın alma ve kar payı aracılığıyla 13-15 milyar doları hissedarlara geri ödeyeceğini taahhüt etmesi üzerine gecikmeye rağmen Shell'in hisse senetlerinde artış yaşanıyor.

Shell, projeyi yürüten ortak girişim şirketi Sakhalin Energy'nin yönetiminde değişiklikler yaptı ve gelecekteki diğer büyük projelerin yönetimini güçlendirmek için özel bir akademi kuruyor. Önceki maliyet tahminlerinin doğruluğunu kontrol etmek için bütün büyük projeleri inceliyor. Artan maliyetler ışığında 2006 ve ötesi için sermaye giderleri bütçesini tekrar gözden geçirecek. Sakhalin-2 projesi Shell'in petrol ve benzin üretimini güçlendirmesini sağlayacak.

Şirket, 2007 Kasım ayı yerine ancak 2008'in yaz aylarında doğal gazı tankerlere yükleyebileceğini ifade ediyor. Projenin gecikmesi, enerji için LNG'ye bağımlı Asya ülkelerini de etkileyecek. Herhangi bir gecikmenin Asyalı alıcılar için kötü bir haber olduğu kaydediliyor.

Sakhalin-2 projesinde Japonya'nın Mitsui ve Mitsubishi şirketleri ile birlikte yüzde 55 paya sahip olan Shell'in geçen hafta Rusya'nın devlet kontrollü doğal gaz tekeli Gazpromla varlık takası yoluyla anlaşmaya varması sonucu Gazprom projeden yüzde 25 pay aldı.*

Financial Times, 15 Temmuz, Syf:1

YORUM:

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları Vergi Konusunu Ön Plana Çıkartıyor

Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının (IFRS) uygulamaları, şirketlerde köklü sorunları gün ışığına çıkarıyor. IFRS'nin dağıtılabilir yedekler üzerindeki etkisinden dolayı British Airways'in bu yıl kar payını ödeyememesi bu sorunlara örnek oluşturuyor. Ancak, IFRS'nin en büyük etkisi vergiler üzerinde görünüyor. Aşağıda Financial Times gazetesi yazarlarından Robert Bruce'un bu konuyla ilgili yorum yazısının özetini veriyoruz:

IFRS uygulamaları ile vergi konusu ön plana çıkarken dikkatimizi iki önemli sorun çekiyor. İlk olarak, bir şirketin vergi politikası stratejik bir konu olarak algılanmak yerine geleneksel açıdan teknik bir konu olarak görülüyor. Şirketlerin yönetim kurulları vergi konusuna çok fazla zaman ayırmıyor. İkinci olarak, vergi düzenleyicilerinin vergi planlama stratejilerinin açıklanmasına vurgu yapması bu konuyla ilgili yapacak çok az şeyin olduğu anlamına geliyor.

Ernst&Young'ın yayınladığı IFRS'yi uygulayan vergi yöneticileri ve Temel Finansal Yetkililerin uluslararası araştırması, vergi konusuna harcanan yönetim zamanının ve üst düzey yöneticiler üzerindeki etkisinin en temel sorunlar olduğunu gösteriyor. Araştırmaya göre, yöneticilerin en çok zaman kaybına yol açan unsurlar; ertelenmiş verginin hesaplanması ve açıklanması, efektif vergi oranı üzerindeki etki ve türev ürünler gibi mali araçlar üzerindeki etkisi.

* Anlaşmayla ilgili ayrıntılı bilgiyi 29. sayımızda "Shell ve Gazprom İki Büyük Gaz Projesinde Ortak Oluyor" başlıklı haberimizde bulabilirsiniz.

Ernst&Young'ın uluslararası vergi ortağı David Nickson, IFRS uygulamalarına geçişin küresel şirketler için vergi yöneticilerinin vergi risk yönetimi ve etkili şirket yönetimi konusunda aşırı duyarlılık, giderek artan düzenleme ve uyum gereklilikleri ile mücadele ettikleri zor bir döneme rastladığını söylüyor.

Bütün bunlar şirketlerin vergi konusundaki tutumlarıyla bütünleşiyor. Henderson Global Investor'ın yaptığı bir araştırma, incelenen şirketlerden yarısından fazlasının geçen yıl vergilerini stratejik olarak gözden geçirmediklerini veya resmi vergi politikası benimsemediklerini, şirketlerin sadece yarısının imzalı ve mühürlü vergi stratejisi olduğunu ve bunun bu kadar hızlı değişen bir ortamda yeterli olmadığını kaydediyor.

Dikkat verilmemesinin yarattığı sorunlar araştırmanın ortaya koyduğu ikinci konu ile daha da kötüleşiyor. IFRS uygulamalarına göre finansal raporlama, şirketlerde ve sektörlerde daha karşılaştırılabilir hale gelmeli. Rekabetçiler arasındaki kıyaslamalar daha yoğun olacaktır.

Nickson, vergi yönetiminde güçlü bir performans elde etmek için finansal piyasaların uyguladığı baskının, vergi risklerinin yönetimi ile ilgili algılama ve ün sorunlarına karşı dengelenmesi gerektiğini kaydediyor. Vergi planlamasına ve vergiden kaçınmaya karşı tutumlar değişiyor.

Financial Times,14Temmuz,Syf:11